

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра екології та ботаніки

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

БК 2. Географія туризму (туристичне країнознавство)
(Вибірковий)

Реалізується в межах освітньої програми: «Туризм»
(назва)

за спеціальністю: 242«ТУРИЗМ»
(шифр, назва)

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Розробник: І. В. Зубцова, к.б.н., доцент кафедри екології та ботаніки,
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри <u>Екології та ботаніки</u>	протокол № 14 від 30 травня 2022 р.	
	Завідувач кафедри	<u></u> (підпис) <u>В.Г. Скляр</u> (прізвище, ініціали)

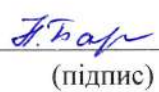
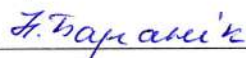
Погоджено:

Гарант освітньої програми О. В. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма І. М. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму (додається) надана: _____
(ПІБ)

 Ю.Л. Скляр.

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації ()
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 06.07. 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Географія туризму (туристичне країнознавство)								
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Екології та ботаніки								
3.	Статус ОК	Вибірковий								
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП «Туризм»/ 242 «Туризм»								
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркового ОК)									
6.	Рівень НРК	6 рівень								
7.	Семестр та тривалість вивчення	3 семестр 18 тижнів								
8.	Кількість кредитів ЄКТС	5,0								
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Загальний обсяг годин	Контактна робота(заняття)						Самостійна робота	
			Лекційні		Практичні (семінарські)		Лабораторні			
			денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		150	30	2	44	-	-	-	76	148
10.	Вид контролю	Іспит								
11.	Мова навчання	Українська								
12.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Тихонова Олена Михайлівна								
13.	Контактна інформація	К.б.н., доцент кафедри екології та ботаніки, кабінет 7 в Ел. адреса: ur5apn@ukr.net								
14.	Загальний опис освітнього компонента	Дисципліна представлена системою знань, відокремлених від класичного країнознавства з метою надання спеціалізованої інформації майбутньому спеціалісту в галузі туризму. Навчальна дисципліна вивчає особливості туристичного потенціалу окремих регіонів і країн світу, що посідають провідне місце в туристичній галузі. Знання курсу є необхідною умовою для здобуття подальших професійних знань та підвищення загальної і професійної культури студентів.								
15.	Мета освітнього компонента	<p>Мета: отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань у сфері теорії і методології географічних досліджень та туристичного країнознавства, формування фахового світогляду щодо територіальної організації та умов розвитку спеціалізованих видів туризму в регіонах та країнах світу.</p> <p>Завданням вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з питань:</p> <p>- теоретико-методологічних засад географії туризму;</p>								

		<p>- особливостей методології та методики проведення географічних досліджень у сфері туризму;</p> <p>- туристичного країнознавства та застосування регіонального підходу до географічної характеристики природних та культурно-історичних ресурсів туризму;</p> <p>- структури та методики проведення комплексної туристичної характеристики країни, що виступає в ролі туристичного об'єкта чи експортера туризму;</p> <p>- комплексної оцінки туристичного потенціалу туристичних регіонів світу, провідних туристичних країн та їх туристичних центрів.</p> <p><i>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:</i></p> <p><i>Знати:</i> основні положення статистичного та змістовного визначення міжнародного туризму і його географічних рис; основні закономірності розвитку міжнародного туризму; регіональну структуру міжнародного туризму; покомпонентну структуру міжнародного туризму в розрізі галузей та секторів туристичної індустрії; динаміку лідерства країн за кількістю прибуттів туристів і валютних надходжень від туризму; базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук; основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів з обслуговування туристів.</p> <p><i>Вміти:</i> аналізувати існуючий туристичний потенціал територій щодо здійснення того чи іншого виду туризму; проектувати найбільш ефективне використання туристичних потоків у часі та просторі на підставі інформації про переміщення та інтенсивність туристичних потоків; визначати можливості зарубіжних партнерів щодо розробки турів, використовуючи результати досліджень світового ринку послуг; розробляти проекти нових турів, пропонувати ефективні форми надання туристичних послуг, враховуючи потенційний попит споживачів; ідентифікувати туристів у генеральній сукупності подорожуючих осіб; надавати обґрунтовані рекомендації щодо зовнішньої туристичної політики держави чи регіону; ідентифікувати туристичні формальності різних країн як одне з важливих джерел інформаційного забезпечення рекламної діяльності вітчизняних туристичних підприємств.</p>
16.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	<p>Пререквізити: Володіння дисциплінами шкільної програми (біологія, географія, екологія).</p> <p>Постреквізити: Регіонаознавство, Екологічний туризм, Екскурсіологія, Активний туризм, Краєзнавчо-туристична діяльність.</p>
17.	Політика академічної доброчесності	<p>Академічна доброчесність у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakostiosviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/. Ці документи визначають академічну доброчесність та містить вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність. Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричиняють суворі покарання: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). Політика курсу Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активно брати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни.</p>

		<p>Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час лабораторно-практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання.</p> <p>Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активно брати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі; – для нарахування додаткових балів та підвищення рейтингу з дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у наукових конференціях, підготувати наукову статтю тощо. <p>Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та лабораторно-практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття). Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).</p>
18.	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4214

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹			Як оцінюється РНД
	ПРН 02 Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	ПРН 04 Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	ПРН 05 Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.	
ДРН 1. Володіти основними категоріями географії туризму, етапи формування і сучасний стан досліджень, закономірності просторової організації туристської індустрії у найважливіших регіонах і країнах світу.	X			Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь Проведення модульного контролю та атестаційного контролю Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 2. Знати основні сегменти ринку міжнародного туризму, їх функціонування у різних країнах, значення туризму у національному господарстві і світовій економіці, особливості державної політики у сфері туризму.		X	X	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь Проведення модульного контролю та атестаційного контролю Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 3. Вміти використовувати методи туристсько-країнознавчих досліджень, характеризувати особливості функціонування туристської індустрії у різних державах і регіонах.		X	X	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь Проведення модульного контролю та атестаційного контролю Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 4. Розуміти та аналізувати кількісні і якісні показники стану окремих сегментів туристської індустрії		X	X	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь Проведення модульного контролю та атестаційного контролю Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу.								Рекомендована література	
	Аудиторна робота						Самостійна робота			
	Лк		Пз		Лаб.		ден	заоч	ден	заоч
ден	заоч	ден	заоч	ден	заоч	ден				
МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ГЕОГРАФІЇ ТУРИЗМУ										
Об'єкт, предмет і завдання географії туризму.	2	2	2					4	7	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів.	2		2					4	6	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території.	2		2					4	8	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Географія туристських потоків, доходів та витрат.	2		2					6	6	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Природні туристичні ресурси	2		2					5	4	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Культурно-історичні ресурси туризму	2		2					4	6	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Географія ділового туризму	2		2					6	6	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Географія міського, сільського та екологічного туризму	2		4					8	8	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
МОДУЛЬ 2. ТУРИСТИЧНЕ КРАЇНОЗНАВСТВО										
Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна.	2		2					5	10	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Типологія країн світу	2		4					5	18	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи.	2		4					5	17	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону.	2		4					5	16	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Ресурси Африканського туристичного регіону.	2		4					5	16	1-3, додаткові джерела.
Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка.	2		4					5	10	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну.	2		4					5	10	1-31, електронні ресурси, додаткові джерела.
Всього	30	2	44					76	148	

3.1. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва та план теми	Кількість годин	
		денна	заоч
1	Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання географії туризму. План 1. Еволюція туризму в контексті географічної науки. 2. Еволюція наукових досліджень в географії туризму.	2	2
2	Тема 2. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів. План 1. Туристські атракції (туристські принади). 2. Класифікація туризму з позицій географічної науки. 3. Форми та види туризму	2	
3	Тема 3. Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території. План Джерела інформації географії туризму. Методи збору географічної інформації. Опис. Запит інформації. Інвентаризація. Опитування. Щоденниковий метод. Оціночні методи. Рейтингові методи. Картографічний метод та форми його використання в географії туризму.	2	
4	Тема 4. Географія туристських потоків, доходів та витрат. План 1. Туристський потік та його географічні характеристики. 2. Класифікація туристських потоків за різними ознаками. 3. Показники, туристичного потоку. 4. Географічна оцінка туристичних доходів та витрат. 5. Країни «активного» та «пасивного» туризму.	2	
5	Тема 5. Природні туристичні ресурси. План 1. Географічна оцінка кліматичних ресурсів. Кліматичні курорти та курортні місцевості. 2. Характеристика мінеральних вод, грязей та озокериту. 3. Узбережжя, як атрактивна туристична зона. 4. Характеристика та види пляжів. 5. Паркові зони, заказники та ботанічні пам'ятки природи як атрактивні туристичні об'єкти. 6. Туристична привабливість флори і фауни. 7. Ресурси природно-заповідного фонду. Ландшафтні та орографічні туристичні ресурси. 8. Географічна оцінка рельєфу, як туристичного ресурсу	2	
6	Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму План 1. Географічна оцінка археологічних туристичних ресурсів. Туристична привабливість археологічних пам'яток України, Європейського регіону, світу. 2. Пам'ятки історії та культури. 3. Історичні міста. 4. Етнічні та етнографічні ресурси. 5. Традиційні промисли та ремесла. 6. Сучасні види культурно-історичних ресурсів. 7. Географія найбільш атрактивних культурно-історичних ресурсів України, Європейського туристичного регіону, світу.	2	
7	Тема 7. Географія ділового туризму План	2	

№ з/п	Назва та план теми	Кількість годин	
		денна	заоч
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Видова структура ділового туризму. 2. Класичні ділові поїздки та МІСЕ-поїздки. 3. Географічна характеристика конгресно-виставкового туризму. 4. Географія центрів та країн його розвитку. 5. Характеристика інсентив туризму. 6. Організатори МІСЕ-заходів. 7. Географія центрів ділового туризму в Україні та світі. 		
8	<p>Тема 8. Географія міського, сільського та екологічного туризму</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Міста, як туристичні центри, їх функції та типи. 2. Основні підходи до визначення сільського туризму. 3. Географія регіонів та країн розвитку сільського туризму в Україні та світі. 4. Види екологічного туризму. 5. Об'єкти та інфраструктура екологічного туризму. 6. Географія центрів та регіонів розвитку екологічного туризму в Україні, Європейському туристичному регіоні та світі 	2	
9	<p>Тема 9. Туристичне країнознавство як наука і навчальна дисципліна.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт і предмет туристичного країнознавства як науки. 2. Наукові принципи країнознавства. 3. Країнознавство в системі суміжних наук. 4. Методи дослідження. 5. Основні концепції та гіпотези. 6. Політична карта світу. 7. Території і кордони. 	2	
10	<p>Тема 10. Типологія країн світу.</p> <p>План</p> <p>Класифікація країн за площею, кількістю населення, формою правління, формою державного устрою, ідеологією та ін.</p> <p>Класифікація країн за рівнем соціально-економічного розвитку.</p> <p>Міжнародні організації і союзи.</p>	2	
11	<p>Тема 11. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи.</p> <p>План</p> <p>Економіко-географічна характеристика Європи.</p> <p>Європейський союз.</p> <p>Загальна характеристика географічного положення, природних умов і ресурсів країн Європи: Іспанія, Італія, Монако, Ірландія, Ісландія, Австрія, Нідерланди, Швейцарія, Болгарія, Грузія</p>	2	
12	<p>Тема 12. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону.</p> <p>План</p> <p>Особливості природних умов і ресурсів.</p> <p>Соціально-економічні передумови розвитку в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.</p> <p>Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах Південної, Північно-Східної та Південно-Східної Азії.</p> <p>Туристично-краєзнавча характеристика країн: Бангладеш, Непал, Шрі-Ланка, Китай, Тайвань, Японія, Камбоджа.</p> <p>Туристично-рекреаційний потенціал Австралії, Нової Зеландії та островів Океанії.</p>	2	
13	<p>Тема 13. Ресурси Африканського туристичного регіону.</p> <p>План</p> <p>Особливості природних умов і ресурсів країн Африки.</p> <p>Чинники розвитку туризму в регіоні.</p> <p>Туристично-рекреаційний потенціал країн Африки: Марокко, Судан, Туніс,</p>	2	

№ з/п	Назва та план теми	Кількість годин	
		денна	заоч
	Намібія, Кенія, Сейшельські острови, Танзанія.		
14	Тема 14. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка. План Особливості природних умов і ресурсів. Соціально-економічні передумови розвитку туризму на Американському континенті. Характеристика розвитку туристичної індустрії в країнах північної Америки: США, Канада, Мексика.	2	
15	Тема 15. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки. План Відмінності природних умов і ресурсів країн Латинської Америки. Чинники розвитку туризму в регіоні. Сучасний стан розвитку рівня туристичної індустрії країн Карибського басейну, Центральної та Південної Америки	2	
	Разом за курс	30	2

3.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заоч
1	Тема 1. Предмет, об'єкт та роль дисципліни у підготовці спеціалістів з туризму.	2	
2	Тема 2. Туризм як сучасна галузь «невидимого експорту».	2	
3	Тема 3. Методологія та методика географічних досліджень в туризмі.	2	
4	Тема 4. Географія туристських потоків, доходів та витрат.	2	
5	Тема 5. Класифікація та географічна оцінка туристичних ресурсів.	2	
6	Тема 6. Культурно-історичні ресурси туризму.	4	
7	Тема 7. Географія рекреаційних та активних видів туризму.	4	
8	Тема 8. Географія ділового туризму.	4	
9	Тема 9. Регіонознавство та регіони Світу. Рекреаційне та туристичне районування	2	
10	Тема 10. Дати характеристику сучасним підходам до регіонального поділу світу: Європейський туристичний макрорегіон, Близькосхідний туристичний макрорегіон, Південно-Азійський та Азійсько-Тихоокеанський туристичні макрорегіони, Африканський туристичний макрорегіон, Американський туристичний макрорегіон.	4	
11	Тема 11. Дати загальну характеристику європейського туристичного регіону та визначити структуру та провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму	2	
12	Тема 12. Дати загальну характеристику Близькосхідного туристичного макрорегіону та визначити структуру та провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму	2	
13.	Тема 13. Дати загальну характеристику Південно-Азійського та Азійсько-Тихоокеанського туристичного регіону та визначити структуру та провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму	4	
14	Тема 14. Дати загальну характеристику африканського туристичного регіону та визначити структуру та провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму	4	
15	Тема 15. Дати загальну характеристику американського туристичного регіону та визначити структуру та провідні туристичні країни регіону, їх туристичні центри, розвинені види туризму	4	
	Всього	44	-

Примітка: тема, план та питання для обговорення, література та методичні рекомендації по підготовці до практичної роботи у викладені у методичних вказівках.

3.3. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми та перелік питань	Кількість годин	
		денна	заоч
1	Тема 1. Географія туристських потоків, доходів та витрат. Сформувати інформаційний пакет для роботи турагента. Розробити маршрут подорожі за початковими даними. Довідково-інформаційне забезпечення індустрії міжнародного туризму.	5	10
2	Тема 2. Культурно-історичні ресурси туризму Оцінити туристський маршрут і розробити пропозиції по його поліпшенню. Охарактеризувати ринок міжнародного туризму. Інтернет джерела та їх застосування в туристичному бізнесі. Туристсько-рекреаційний потенціал, туристські райони і центри розвитку пляжно-курортного, екскурсійно-пізнавального туризму в Італії.	6	12
3	Тема 3. Географія ділового туризму Туристсько-рекреаційний потенціал, туристсько-рекреаційні райони і центри розвитку екскурсійно-пізнавального, пляжного, оздоровчого, ділового, сільського і спортивного туризму в Греції. Особливості розвитку туризму в Скандинавських країнах (Швеції, Норвегії, Фінляндії) і Данії.	6	12
4	Тема 4. Географія релігійного туризму та паломництва Підходи до визначення релігійного туризму. Паломництво та релігійний туризм культурно-пізнавального характеру. Релігійні та культові центри: Географія центрів та регіонів паломництва та релігійного туризму у християнстві, ісламі, буддизмі, іудаїзмі, індуїзмі.	8	14
5	Тема 5. Типологія країн світу Сучасні тенденції розвитку туризму в Європі. Південноєвропейський туристський мезорегион. Західноєвропейський туристський мезорегион	10	16
6	Тема 6. Туристично-краєзнавча характеристика країн Європи. Особливості розвитку міжнародного туризму на острові Кіпр. Туристсько-рекреаційний потенціал, основні туристські райони і центри розвитку туризму з метою відпочинку і оздоровлення в Хорватії і Чорногорії. Особливості розвитку туризму в країнах Центрально-Східної Європи. Розвиток міжнародного туризму в країнах СНД і Балтії.	10	17
7	Тема 7. Ресурси Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Азіатсько-Тихоокеанський регіон - туристський регіон світу, що динамічно розвивається. Тенденції розвитку міжнародного туризму в країнах Південно-Східної Азії (Таїланді, Малайзії, Сінгапурі, Індонезії).	11	18
8	Тема 8. Ресурси Африканського туристичного регіону. Африка: екологічний та традиційні види літнього відпочинку	7	16
9	Тема 9. Туристично-рекреаційні ресурси Американського туристичного регіону. Північна Америка. Американський регіон - смкий ринок попиту і пропозиції в міжнародному туризмі. Туристсько-рекреаційні ресурси США і регіональні особливості їх використання.	7	17
10	Тема 10. Туристично-рекреаційний потенціал країн Карибського басейну. Центральної та Південної Америки. Карибський мезорегион - світовий район активного туризму. Нерівномірність туристського освоєння країн Південної Америки.	6	16
	Разом	76	148

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин денна		Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин денна	
		денна	заоч		денна	заоч
ДРН 1. Володіти основними категоріями географії туризму, етапи формування і сучасний стан досліджень, закономірності просторової організації туристської індустрії у найважливіших регіонах і країнах світу.	- <i>словесні</i> (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія); - <i>наочні</i> (демонстрація, ілюстрація, презентація); - практичні (вправа, дослід, практична робота); - <i>за логікою викладу</i> (індукція, дедукція); - <i>за рівнем пізнавальної активності</i> (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частковопошукові, дослідницькі);	20	2	Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань; - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів;	20	30
ДРН 2. Знати основні сегменти ринку міжнародного туризму, їх функціонування у різних країнах, значення туризму у національному господарстві і світовій економіці, особливості державної політики у сфері туризму	- <i>інтерактивних методів навчання</i> (інтерактивні технології колективно-групового та кооперативного навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, case-метод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей);	24		- обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, рефератів, презентацій; - виконання індивідуального завдання;	24	60
ДРН 3. Вміти використовувати методи туристсько-країнознавчих досліджень, характеризувати особливості функціонування туристської індустрії у різних державах і регіонах.	- <i>нетрадиційні методи навчання</i> (викладач як модератор, ігрове проектування). Консультації викладача Проведення опитування	15		- робота в малих групах (формування ідеї, підготовка презентації); - взаємне навчання; - використання ПК.	16	20
БДРН 4. Розуміти та аналізувати кількісні і якісні показники стану окремих сегментів туристської індустрії		15			16	38
Всього годин		74	2		76	148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання.

Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.

5.1. Сумативне оцінювання. Сумативне оцінювання – підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль 1, модуль 2), атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Модуль 1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму)	20 балів / 20%	3 семестр 4-7 тиждень
2.	Контролюючий тест (питання з множинним вибором; проміжна атестація)	15 балів / 15%	3 семестр 7 тиждень
3.	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (модуль 2. Туристичне країнознавство). Підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій, виконання індивідуального завдання.	35 балів / 35%	3 семестр 7-14 тиждень
4.	Письмовий екзамен (різновид – тестовий у поєднанні з розгорнутою відповіддю на індивідуальне завдання)	30 балів / 30 %	3 семестр Екзаменаційна сесія

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
	<12 балів	12-15 балів	15-18 балів	18-20 балів
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (Модуль 1. Теоретичні та методологічні основи географії туризму)	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки

				різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Контролюючий тест (питання з множинним вибором; проміжна атестація)	<9 балів	9-11 балів	11-13 балів	14-15 балів
	Менше 6 вірних відповідей на питання тесту	6-7 вірних відповідей на питання тесту	8 вірних відповідей на питання тесту	9-10 вірних відповідей на питання тесту
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (Модуль 2: Туристичне країнознавство). Підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій, виконання індивідуального завдання.	<20 балів	20-25 балів	25-31 балів	31-35 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми.
Іспит	<18 балів	18-21 балів	21-26 балів	26-30 балів
	<60% правильних відповідей Відсутність розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів	60-74% правильних відповідей Деяке розуміння конкретних предметних теорій, парадигм, концепцій та принципів Відтворюват и знання на основі безпосереднь о викладеного матеріалу в межах ОК	75-89% правильних відповідей Розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також розуміння більш спеціалізованих областей Відтворювати знання, безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК із деякими доказами більш широкого дослідженн	90-100% правильних відповідей. Глибоке розуміння специфічних теорій, парадигм, концепцій та принципів, а також глибоке розуміння більш спеціалізованих областей Відтворювати знання, отримані поза межами безпосередньо викладеного матеріалу в межах ОК Вміння шукати, аналізувати, синтезувати, узагальнювати та критично оцінювати інформацію

5.2. Формативне оцінювання:

Формативне оцінювання є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій, практичних робіт та навчальних екскурсій	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання	Протягом всього семестру
6	Усний зворотній зв'язок від викладача під час роботи над практичними роботами.	Протягом всього семестру
7	Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань	Протягом всього семестру

5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі під час вивчення ОК

Поточне оцінювання		Разом за модулі	Атестація	Підсумкове оцінювання	Сума
Модуль 1	Модуль 2				
0-20	0-35	55	15	30	100

Оцінювання самостійної роботи студента. Матеріал для самостійної роботи студентів, який передбачений в темі практичного заняття одночасно із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться на самостійне опрацювання і не входять до тем аудиторних навчальних занять, здійснюється під час підсумкового контролю.

Розподіл балів системи ЕКТС за результатами навчання і семестрової (підсумкової) атестації у формі екзамену:

до 55 балів – за результатами модульного контролю упродовж семестру;

до 15 балів – за результатами проміжної атестації;

до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
69-74	D		
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1 Основні джерела

1. Блій Г.Д., Муллер П., Шаблій О.І. Географія. Світи, регіони, концепти. К.:Либідь, 2004. 740 с.
2. Луцишин Н. Я., Луцишин Я. В. Економіка й організація міжнародного туризму: Навч. посіб. Луцьк, 2003.
3. Любіцева О.О. Ринок туристичних послуг: Геопросторові аспекти. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Альтерпрес, 2003.
4. Мальська М. Я., Худо В. В. Менеджмент туризму. Вступ до спеціальності: Навч. посіб. Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2002.
5. Мальська М. Я., Худо В. В. Туристичний бізнес; теорія і практика: Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2007. 424 с.
6. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. К. : Знання, 2008. 661 с
7. Мальська М.Я., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. Л.: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2003. 360 с.
8. Масляк П.О. Країнознавство. Підручник. К.: Знання, 2008. 292 с.
9. Русинський М.Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник: Вид. 2-е, переробл і доп. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 160 с.
10. Смаль І. В. Основи географії рекреації і туризму: навчальний посібник. Ніжин: Вид-во НДПУ імені Миколи Гоголя, 2004. 264 с.
11. Смаль І. В. Туристичні ресурси світу. Ніжин: Вид-во Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. 336 с.
12. Flairview Travel (Australia, Asia and Pacific Touroperator): Туристичний каталог, 2000.

6.2. Методичне забезпечення

13. Зубцова І. В. Географія туризму (Туристичне країнознавство) . Курс лекцій для студентів факультету агротехнологій та природокористування спеціальності 242Туризм, освітнього ступеня Бакалавр, денної та заочної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2020. 64 с.

6.3.Додаткові джерела

14. Бейдик О.О. Рекреаційне районування. ГЕУ, в 3 -х т. К. : Вид-во ім. М.П. Бажана, 1990. т. 3. 120 с.
15. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. К. : Інститут туризму федерації профспілок України., 1998. 130 с.
16. Розвиток туризму в Україні. Проблеми і перспективи: Збірник наукових статей. К.: ІВЦ "Слов'янський діалог", 1995. 244 с
17. Сонько С.П. Концепція соціально-економічного розвитку села (на прикладі Богуславецької сільської територіальної громади Золотоніського району Черкаської області). Монографія. Головчук А.Ф., Приліпко С.М., Єгоров Ю.І. та ін. Умань: Видавець «Сочинський», 2011. 145 с.
18. Сонько С.П.,Мазуренко Ю.Ю. Використання методики елементарних ГІС для створення географічної бази даних з сільського екотуризму. Збірник тез міжвузівської наукової конференції «Екологія – шляхи гармонізації відносин природи та суспільства». Умань, 2009. С.88-89.
19. Ткаченко ПІ. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу. К.: Київ, нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 537 с.
20. Юрківський В.М. Регіональна економічна та соціальна географія. Зарубіжні країни: Підручник. К.:Либідь, 2000. 416 с.
21. Boniface, Brain G. World wide destinations the geography of travel and tourism. London, 2001. 389 p.

22. Compendium of Tourism Statistics. World Tourism Organization. Madrid, 2002.
23. Compendium of Tourist Statistics. Madrid: WTO, 2005.
24. Cuba. Caribbean Destination: Туристический информационный каталог, 2000.
25. Current Figures of Tourism in Czech Republik 1998. С. 31. Chestovny Rouch, С. 39.
26. Our National Parks. National Geographic. Vol.186. 1994. № 4. 21 p.
27. Pat Yale. The Business of Tour Operations. Edinburgh Gate, Harlow: Longman Group, 2001 - 283 p.
28. Special interest in tourism. Edite by Norman Douglas, Ngarare Douglas and Ros Derrett.- Brisbane, New York, Singapore, Toronto, 2001. 475p.
29. Statistical Abstract of the United States. The National Data Book. Washington, 1999.
30. Tahiti Tourisme, text: Philip SAFFETY; Информационный справочник, 2000.
31. Tourism 2020 vision. A new forecast from the World Tourism Organization. Executire summary, 1997, World Tourism organization, Madrid.

6.4. Інформаційні ресурси

1. http://tourlib.net/books_ukr/bocheluk12.htm
2. Сайт Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО) – <http://unwto.org>.
3. Інформаційний розділ ЮНВТО – www.world-tourism.org.
4. Офіційний сайт департаменту туризму Міністерства культури і туризму України – www.tourism.gov.ua.
5. «Все о туризме» – туристическая библиотека – <http://tourlib.net/>.
6. «Туризм по миру» – <http://www.turizmpomiru.ru/>
7. Закон України «Про туризм».
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95%D0%B2%D1%80#Text>
8. Міжнародні нормативно-правові акти в галузі туризму.
https://tourlib.net/books_ukr/pucentejlo85.htm

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
Географія туризму (Туристичне країнознавство)**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Гарант ОНП «Туризм»

(підпис)

О.В.. Коваленко

(ПІП)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри екології та ботаніки) _____ Ю.Л. Скляр _____